

Προσκύνημα στον Ορθόδοξο Καθεδρικό Ναό Κυρίλλου και Μεθοδίου στην Πράγα και οι 4 σύγχρονοι Νεομάρτυρες

/ Γνώμες

Η ιδέα για το παρόν κείμενο γεννήθηκε από μια προσωπική εμπειρία: την επίσκεψη στον ορθόδοξο Καθεδρικό Ναό των Αγίων Κυρίλλου και Μεθοδίου στην Πράγα. Εκεί πήγαμε την Κυριακή το πρωί για να συμμετέχουμε στην θεία λειτουργία.

- γράφει η Μαρία Θεοδωράτου, Δρ. Ψυχολογίας

Η εμπειρία στον κυρίως ναό των Αγίων Κυρίλλου και Μεθοδίου ξεκινά με μια αίσθηση που σπάνια συναντάμε. Βρεθήκαμε εκεί την Ε΄Κυριακή των Νηστειών, της

Αγίας Μαρίας της Αιγυπτίας. Τελείτο η Λειτουργία του Μεγάλου Βασιλείου, μια ακολουθία με αρχαιοπρεπή ρυθμό και εκτενείς ευχές, όπως ακριβώς στην Ελλάδα. Ο χώρος είναι γεμάτος από ένα ημίφως που διαπερνά το θυμίαμα, ενώ η μπαρόκ αισθητική του ναού έρχεται σε μια παράξενη ισορροπία με την υποδειγματική ευσέβεια των πιστών.

Οι Τσέχοι ορθόδοξοι που στέκονταν γύρω μας είναι άνθρωποι που σφυρηλάτησαν την πίστη τους στα σκληρά χρόνια της σοβιετικής αθεΐας. Η στάση τους είναι καθηλωτική μέσα στη σιωπή της. Δεν υπάρχει ίχνος επιτήδευσης ή θρησκευτικού εντυπωσιασμού. Προσεύχονται με μια χαμηλόφωνη, εσωτερική δύναμη, σαν να κουβαλούν ακόμα τη συνήθεια της «σιωπηλής ομολογίας» που απαιτούσε το καθεστώς για δεκαετίες. Είναι μια ευσέβεια επιβίωσης: σοβαρή, πειθαρχημένη και βαθιά συγκροτημένη. Οι ψαλμωδίες στην τσεχική γλώσσα προσδίδουν στη Λειτουργία έναν ιδιαίτερο χαρακτήρα. Ο ήχος είναι τραχύς αλλά ταυτόχρονα γλυκός, ακολουθώντας το σλαβονικό τυπικό με μια μοναστηριακή απλότητα που υποβάλλει. Καθώς ο ιερέας διαβάζει τις ευχές, νιώσαμε μια μυσταγωγία, όπου η Ορθοδοξία στην καρδιά της Πράγας αποκαλύπτεται ως μια ζωντανή κιβωτός.

Οι άνθρωποι με τους οποίους συμπροσευχόμασταν ήταν οι πνευματικοί επίγονοι

μιας κοινότητας που έμαθε να μένει όρθια απέναντι σε ολοκληρωτισμούς. Η γαλήνη που εκπέμπουν είναι η γαλήνη εκείνου που έχει νικήσει το σκοτάδι μέσα από την υπομονή. Στα μάτια τους διακρίναμε τη συνέχεια μιας πίστης που, ενώ δοκιμάστηκε σκληρά, παραμένει αλώβητη, προσφέροντας μια ζεστασιά πνευματική. Αφού κοινωνήσαν με υποδειγματική ευλάβεια σχεδόν όλοι οι πιστοί και τελείωσε η θεία Λειτουργία, αποφασίσαμε να επισκεπτούμε την κρύπτη που βρίσκεται στο υπόγειο του ναού.. Σήμερα, αυτό το υπόγειο καταφύγιο στέκει ως το «Εθνικό Μνημείο των Ηρώων της Τρομοκρατίας του Χέιντριχ».

Στη Σιωπή της Κρύπτης

Πριν καν προχωρήσουμε, το βλέμμα μας «σκοντάφτει» στον εξωτερικό τοίχο, γύρω από ένα μικρό παράθυρο στο ύψος του πεζοδρομίου. Η πέτρα εκεί είναι άγρια πληγωμένη από δεκάδες οπές. Χωρίς να ξέρουμε ακόμα την ιστορία τους, οι τρύπες αυτές προκαλούν μια αδιόρατη ταραχή· μοιάζουν με βίαιες χαρακιές που δεν ταιριάζουν με τη γαλήνη που μόλις βίωσαμε «πάνω».

Σπρώχνοντας τη σιδερένια πόρτα από την οδό Ressler, μπήκαμε μέσα χωρίς να ξέρουμε τι ακριβώς θα δούμε.

Εκεί ο χρόνος μοιάζει να έχει σταματήσει. Ο χώρος αποπνέει ένα δέος που καθηλώνει· η ιστορία εδώ δεν είναι μια μακρινή ανάμνηση, αλλά μια ζωντανή παρουσία που φωλιάζει στις πτυχές της σιωπής

Η ξενάγηση στο μουσείο ξεκινά από τον πάγκο των επισκεπτών, όπου οι πρώτες επιγραφές και τα φωτογραφικά ντοκουμέντα μάς γυρίζουν πίσω στο 1937. Μέσα από τις επεξηγηματικές πινακίδες και το ιστορικό υπόμνημα, παρακολουθούμε το οδοιπορικό μιας χώρας.

Αρχίσαμε να παρακολουθούμε το νήμα να ξετυλίγεται ξεκινώντας από την τελευταία χρονιά της ελευθερίας και τη φωτογραφία του Χίτλερ να υπογράφει ένα συμφωνητικό. Ερευνώντας λοιπόν αργότερα τα ιστορικά ντοκουμέντα ταξιδέψαμε νοερά στο 1937. Τί συμφωνητικό ήταν αυτό; Τί συνέβη τότε; Πώς εμπλέκεται η κρύπτη σε αυτά τα ιστορικά γεγονότα;

1937-1938: Το Χρονικό μιας Προαναγγελλθείσας Προδοσίας

Το 1937, η Τσεχοσλοβακία ήταν μια νησίδα δημοκρατίας στην καρδιά μιας Ευρώπης που άρχισε να σκοτεινιάζει. Μετά τον θάνατο του ιδρυτή της, Τόμας Μάζαρικ, ο νέος πρόεδρος Έντουαρντ Μπένες βρέθηκε αντιμέτωπος με τις επεκτατικές διαθέσεις του Χίτλερ. Ο Γερμανός δικτάτορας, χρησιμοποιώντας ως πρόσχημα τη γερμανική μειονότητα των Σουδητών, απαίτησε τον διαμελισμό της

χώρας.

Η κορύφωση ήρθε τον Σεπτέμβριο του 1938 με τη Συμφωνία του Μονάχου. Βρετανία και Γαλλία, πιστεύοντας ότι θα αποτρέψουν τον πόλεμο, παραδίδουν τα τσεχοσλοβακικά εδάφη στον Χίτλερ. Η Τσεχοσλοβακία δεν κλήθηκε καν στη συνάντηση. Ο Ο Έντουαρντ Μπένες, ο δημοκρατικά εκλεγμένος Πρόεδρος της Τσεχοσλοβακίας οδηγήθηκε στην παραίτηση και την εξορία μετά την προδοσία της Συμφωνίας του Μονάχου το 1938. Αντιλαμβανόμενος πως η χώρα του έχει εγκαταλειφθεί από τους πάντες, φεύγει για το εξωτερικό μετά την παραίτηση. Η χώρα μένει ακρωτηριασμένη και χωρίς οχυρώσεις.

1939-1941: Η Κατοχή 1939: Η Εισβολή και η Γέννηση του «Προτεκτοράτου»

Στις 15 Μαρτίου 1939, ο Χίτλερ ολοκληρώνει το έγκλημα. Η Βέρμαχτ (τακτικός στρατός) εισβάλλει στην Πράγα. Η Τσεχοσλοβακία παύει να υπάρχει και στη θέση της δημιουργείται το «Προτεκτοράτο της Βοημίας και Μοραβίας». Είναι η πρώτη φορά που ο Χίτλερ καταλαμβάνει μια χώρα που δεν κατοικείται από Γερμανούς. Η χώρα μετατρέπεται σε ένα απέραντο εργοστάσιο όπλων, ενώ ο Μπένες από το Λονδίνο συγκροτεί την Εξόριστη Κυβέρνηση, προσπαθώντας να πείσει τον κόσμο πως οι Τσέχοι δεν έχουν παραδοθεί.

1941: Ο Χάιντριχ και ο Στρατιωτικός Νόμος

Μέχρι το 1941, η αντίσταση στην Πράγα είναι υπαρκτή αλλά περιορισμένη σε δολιοφθορές. Ο Χίτλερ, δυσανεστήμενος από τη «χαλαρότητα» της προηγούμενης διοίκησης, στέλνει τον Ράινχαρντ Χάιντριχ. Με μαζικές εκτελέσεις και τον στρατιωτικό νόμο, ο Χάιντριχ επιχείρησε να «ειρηνεύσει» την περιοχή μέσω του απόλυτου τρόμου. Η άφιξή του είναι σοκαριστική: κηρύσσει αμέσως στρατιωτικό νόμο, εκτελεί δημόσια δεκάδες αντιστασιακούς και επιβάλλει ένα καθεστώς παγερού φόβου. Η Πράγα γονατίζει.

Γνωστός με τα προσωνύμια «Το Ξανθό Κτήνος», ο “άνθρωπος χωρίς καρδιά” και «Ο Δήμιος της Πράγας», υπήρξε ένας από τους πιο σκοτεινούς και αδίστακτους αρχιτέκτονες του Γ’ Ράιχ. Ως επικεφαλής των υπηρεσιών ασφαλείας των SS και δεξί χέρι του Χίτλερ, συνδύαζε μια σπάνια ευφυΐα με μια παγερή, γραφειοκρατική προσέγγιση στον θάνατο. Ήταν εκείνος που οργάνωσε τη διαβόητη Διάσκεψη της Βάνζεε, θέτοντας σε κίνηση τους μηχανισμούς για την «Τελική Λύση» και τη βιομηχανοποιημένη εξόντωση εκατομμυρίων Εβραίων, γεγονός που τον καθιστά έναν από τους κύριους υπεύθυνους για το Ολοκαύτωμα.

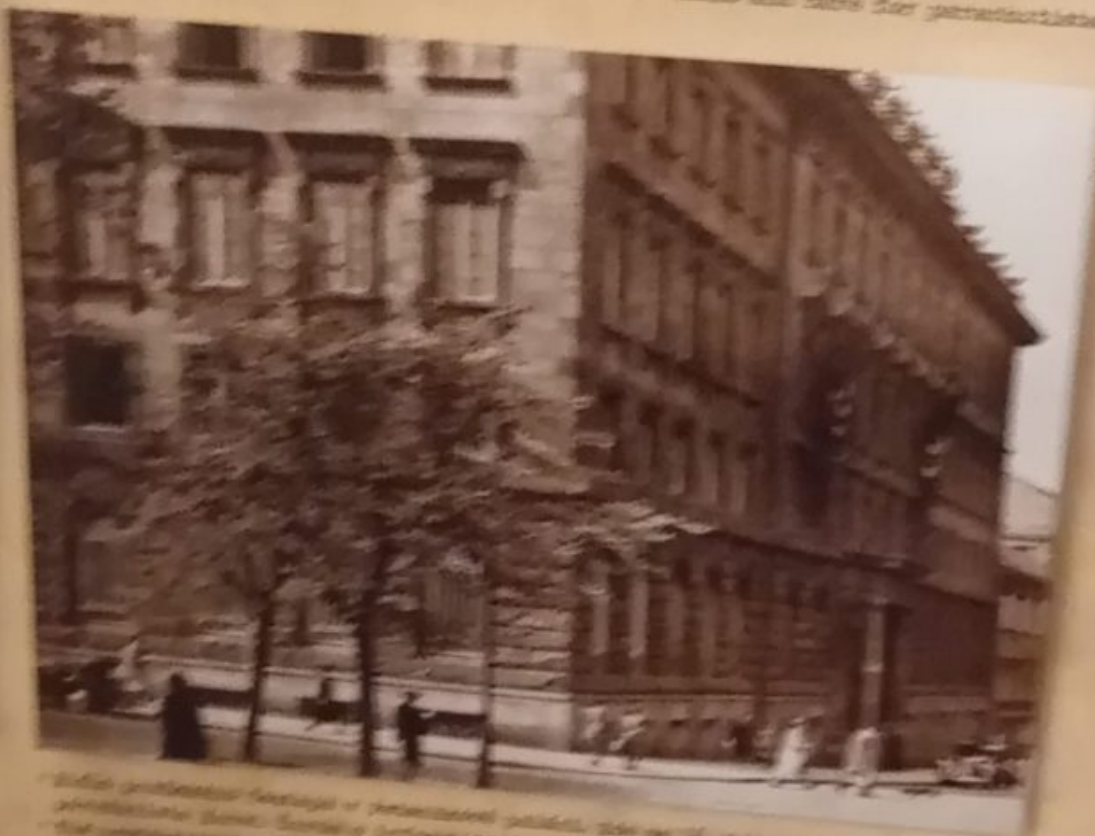
Όταν διορίστηκε «Αναπληρωτής Προστάτης» της Βοημίας και Μοραβίας, επέβαλε στην Πράγα ένα καθεστώς απόλυτου τρόμου, συνθλίβοντας κάθε ίχνος αντίστασης μέσω μαζικών εκτελέσεων και δημόσιων απαγχονισμών. Η παρουσία του στην πόλη ήταν μια διαρκής υπενθύμιση της ναζιστικής παντοδυναμίας, γεγονός που κατέστησε την εξόντωσή του επιτακτική ανάγκη για τις συμμαχικές δυνάμεις.

"Bishop asked provincial church school."
"The bishop of the South German Church school."

"Dr. Fiedler asked regional school a good a parastatistic."
"Dr. Fiedler asked provided connections and care for parastatistics."

"Bishop provincial church school a parastatistic school. The school was founded in 1902."
"The school was founded in 1902. The school was founded in 1902. The school was founded in 1902."
"The school was founded in 1902. The school was founded in 1902. The school was founded in 1902."

Ήταν ο δημιουργός και επικεφαλής της SD, της υπηρεσίας πληροφοριών των SS.

Στα χέρια του συγκέντρωσε τον απόλυτο έλεγχο της Γκεστάπο και της αστυνομίας, δημιουργώντας ένα δίκτυο κατασκοπείας που παρακολουθούσε κάθε πτυχή της ζωής στη Γερμανία και τις κατεχόμενες χώρες.

5. 1942: Η Απόφαση για την «Anthropoid»

Στο Λονδίνο, ο Μπένες και οι μυστικές του υπηρεσίες νιώθουν πως ο χρόνος τελειώνει. Αν δεν συμβεί κάτι ηρωικό, οι Σύμμαχοι θα πιστέψουν πως οι Τσέχοι αποδέχτηκαν τη μοίρα τους.

Μαζί με τον επικεφαλής των υπηρεσιών πληροφοριών, Φράντισεκ Μόραβετς, ένωσαν πως το έθνος έσβηνε. Αποφάσισαν μια κίνηση που θα συγκλόνιζε τον κόσμο: την εξόντωση του Χάιντριχ. Η αποστολή ονομάστηκε «Επιχείρηση Anthropoid».

Επιλέχθηκαν δύο αφοσιωμένοι στρατιώτες, ο Τσέχος Jan Kubiš και ο Σλοβάκος Jozef Gabčík. Εκπαιδεύτηκαν από τις βρετανικές ειδικές δυνάμεις και τον Δεκέμβριο του 1941 έπεσαν με αλεξιπτωτο στην κατεχόμενη πατρίδα τους.

Μάιος 1942: Η Επίθεση και το Καταφύγιο στον Ναό

Στις 27 Μαΐου 1942, οι δύο αλεξιπτωτιστές έστησαν ενέδρα στο αυτοκίνητο του Χάιντριχ σε μια κλειστή στροφή της Πράγας. Παρά τις δυσκολίες, η βόμβα που έριξαν τραυμάτισε θανάσιμα τον «Δήμιο», ο οποίος πέθανε λίγες μέρες μετά.

4. Η Σημασία του Θανάτου του

Ο Χάιντριχ ήταν ο μοναδικός τόσο υψηλόβαθμος αξιωματούχος των Ναζί που δολοφονήθηκε από την Αντίσταση κατά τη διάρκεια του πολέμου. Η εξόντωσή του από τους Τσεχοσλοβάκους αλεξιπτωτιστές (Επιχείρηση Anthropoid) τον Ιούνιο του 1942 προκάλεσε σοκ στη ναζιστική ηγεσία, αποδεικνύοντας ότι δεν ήταν άτρωτοι.

Η ναζιστική απάντηση ήταν ταχεία και βάνουση, περιλαμβάνοντας τη γενοκτονία του τσεχικού χωριού Λίντιτσε. Μετά την επίθεση, τις πρώτες ημέρες οι αλεξιπτωτιστές κρύφτηκαν σε διάφορα “ασφαλή σπίτια” (safe houses) μελών της τσεχικής αντίστασης και οικογενειών που τους υποστήριζαν στην Πράγα (όπως οι οικογένειες Fafek, Moravec και Novák).

Λόγω της πρωτοφανούς ναζιστικής τρομοκρατίας που ακολούθησε (επιβολή στρατιωτικού νόμου, μαζικές εκτελέσεις και έρευνες από σπίτι σε σπίτι), τα δίκτυα της αντίστασης έπρεπε να βρουν ένα πιο μόνιμο και ασφαλές καταφύγιο. Η απόφαση να προσφερθεί η κρύπτη του Καθεδρικού Ναού των Αγίων Κυρίλλου και

Μεθοδίου αντιπροσώπευε μια αξιοσημείωτη σύγκλιση χριστιανικής αγάπης, εθνικού πατριωτισμού και εκκλησιαστικού θάρρους. Ο καθεδρικός ναός προσέφερε αρκετά πλεονεκτήματα, καθώς ήταν οστεοφυλάκιο και δεν τραβούσε υποψίες.

V PODZEMÍ

Je bylo možné do-
větrací šachtou ve-
stupu do koste-
l přistavěn žebřík.
a kromě dvou po-
mb a ostatky kněží
i prázdná. V tum-
řipravené matra-
a deky. Odbojáři
pravidelně nosili
noviny i cigare-
trávili parašutisté
i noci.

UNDERGROUND CONDITIONS

It was only possible to en-
ter the crypt through a ven-
tilation shaft next to the
church's main entrance. A lad-
der was placed by the shaft.
The crypt was mostly empty,
except for two burial tombs
containing the remains of 18th
century priests. The tombs
contained prepared mattresses,
sleeping bags and blankets.
The parachutists spent a total
of 21 nights in the crypt.

Πώς συνδέθηκε η ορθόδοξη εκκλησία και η κρύπτη με αυτή την ηρωική αντίσταση;

Τι ρόλο έπαιξε η ορθόδοξη Εκκλησία τότε; πώς συνετέλεσε σε ένα σημαντικό ιστορικό γεγονός της αντίστασης κατά των Ναζί;

Αρχικά, ο Vladimír Petřek, ιερέας του καθεδρικού ναού, υπήρξε το λειτουργικό και πρακτικό κέντρο της αντίστασης μέσα στην εκκλησιαστική κοινότητα. Η δράση του δεν περιορίστηκε σε θρησκευτικά καθήκοντα, αλλά επεκτάθηκε σε οργανωμένη υποστήριξη των κρυπτόμενων. Μετέφερε τρόφιμα, εξασφάλιζε νερό, διευκόλυνε την επικοινωνία με το εξωτερικό και διατηρούσε δίκτυα πληροφόρησης. Η συμβολή του αποκαλύπτει μια μορφή ιερατικής διακονίας που δεν περιορίζεται στη λατρεία, αλλά εκφράζεται ως πρακτική μέριμνα για τη ζωή των άλλων, ακόμη και υπό συνθήκες ακραίου κινδύνου. Η ενασχόληση του πατρός Petřek στην επιχείρηση Anthropoid έδειξε πώς οι πνευματικές δεσμεύσεις βρίσκουν έκφραση σε συγκεκριμένη ιστορική δράση. Η μελέτη του για τους Πατέρες της Εκκλησίας του παρείχε τα θεμέλια για την κατανόηση της νομιμότητας της αντίστασης σε μια άδικη εξουσία.

Ο Jan Sonnevend, ως λαϊκός και πρόεδρος του ενοριακού συμβουλίου, εκπροσωπεί τη συμμετοχή των μη κληρικών στη συγκρότηση της εκκλησιαστικής αντίστασης. Ήταν εκείνος που συνέβαλε αποφασιστικά στην οργάνωση της χρήσης του ναού ως κρυψώνας, αναλαμβάνοντας τον συντονισμό των πρακτικών ζητημάτων που σχετίζονταν με την επιβίωση των καταδιωκόμενων. Η δράση του αναδεικνύει ότι η εκκλησιαστική ταυτότητα της κοινότητας δεν ήταν ιεραρχική μόνο, αλλά βαθιά συμμετοχική. Ο ρόλος του Jan Sonnevend ξεπέρασε την τυπική του θέση ως πρεσβυτέρου. Αναγνώρισε ότι η ουδετερότητα απέναντι στη ναζιστική τυραννία αποτελούσε μορφή συνενοχής. Η σχέση που ανέπτυξε με τον πατέρα Petřek και άλλους κληρικούς κατέδειξε μια συνεργατική πνευματικότητα μεταξύ λαϊκών και κλήρου.

Ο Václav Číkl, νεωκόρος του ναού, είχε κρίσιμο ρόλο στη λειτουργική διαχείριση του χώρου. Η ευθύνη του για την πρόσβαση στην κρύπτη και η καθημερινή φροντίδα της μυστικότητας της επιχείρησης τον καθιστούν βασικό παράγοντα στην πρακτική υλοποίηση της απόκρυψης. Χωρίς τη δική του συμβολή, η παραμονή των αντιστασιακών στον χώρο δεν θα μπορούσε να διατηρηθεί για το χρονικό διάστημα που απαιτήθηκε.

60441 RESERVANT JOSEF BUBLIK

2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017 2018 2019 2020 2021 2022 2023 2024 2025 2026 2027 2028 2029 2030 2031 2032 2033 2034 2035 2036 2037 2038 2039 2040 2041 2042 2043 2044 2045 2046 2047 2048 2049 2050 2051 2052 2053 2054 2055 2056 2057 2058 2059 2060 2061 2062 2063 2064 2065 2066 2067 2068 2069 2070 2071 2072 2073 2074 2075 2076 2077 2078 2079 2080 2081 2082 2083 2084 2085 2086 2087 2088 2089 2090 2091 2092 2093 2094 2095 2096 2097 2098 2099 2100 2101 2102 2103 2104 2105 2106 2107 2108 2109 2110 2111 2112 2113 2114 2115 2116 2117 2118 2119 2120 2121 2122 2123 2124 2125 2126 2127 2128 2129 2130 2131 2132 2133 2134 2135 2136 2137 2138 2139 2140 2141 2142 2143 2144 2145 2146 2147 2148 2149 2150 2151 2152 2153 2154 2155 2156 2157 2158 2159 2160 2161 2162 2163 2164 2165 2166 2167 2168 2169 2170 2171 2172 2173 2174 2175 2176 2177 2178 2179 2180 2181 2182 2183 2184 2185 2186 2187 2188 2189 2190 2191 2192 2193 2194 2195 2196 2197 2198 2199 2200 2201 2202 2203 2204 2205 2206 2207 2208 2209 2210 2211 2212 2213 2214 2215 2216 2217 2218 2219 2220 2221 2222 2223 2224 2225 2226 2227 2228 2229 2230 2231 2232 2233 2234 2235 2236 2237 2238 2239 2240 2241 2242 2243 2244 2245 2246 2247 2248 2249 2250 2251 2252 2253 2254 2255 2256 2257 2258 2259 2260 2261 2262 2263 2264 2265 2266 2267 2268 2269 2270 2271 2272 2273 2274 2275 2276 2277 2278 2279 2280 2281 2282 2283 2284 2285 2286 2287 2288 2289 2290 2291 2292 2293 2294 2295 2296 2297 2298 2299 2300 2301 2302 2303 2304 2305 2306 2307 2308 2309 2310 2311 2312 2313 2314 2315 2316 2317 2318 2319 2320 2321 2322 2323 2324 2325 2326 2327 2328 2329 2330 2331 2332 2333 2334 2335 2336 2337 2338 2339 2340 2341 2342 2343 2344 2345 2346 2347 2348 2349 2350 2351 2352 2353 2354 2355 2356 2357 2358 2359 2360 2361 2362 2363 2364 2365 2366 2367 2368 2369 2370 2371 2372 2373 2374 2375 2376 2377 2378 2379 2380 2381 2382 2383 2384 2385 2386 2387 2388 2389 2390 2391 2392 2393 2394 2395 2396 2397 2398 2399 2400 2401 2402 2403 2404 2405 2406 2407 2408 2409 2410 2411 2412 2413 2414 2415 2416 2417 2418 2419 2420 2421 2422 2423 2424 2425 2426 2427 2428 2429 2430 2431 2432 2433 2434 2435 2436 2437 2438 2439 2440 2441 2442 2443 2444 2445 2446 2447 2448 2449 2450 2451 2452 2453 2454 2455 2456 2457 2458 2459 2460 2461 2462 2463 2464 2465 2466 2467 2468 2469 2470 2471 2472 2473 2474 2475 2476 2477 2478 2479 2480 2481 2482 2483 2484 2485 2486 2487 2488 2489 2490 2491 2492 2493 2494 2495 2496 2497 2498 2499 2500 2501 2502 2503 2504 2505 2506 2507 2508 2509 2510 2511 2512 2513 2514 2515 2516 2517 2518 2519 2520 2521 2522 2523 2524 2525 2526 2527 2528 2529 2530 2531 2532 2533 2534 2535 2536 2537 2538 2539 2540 2541 2542 2543 2544 2545 2546 2547 2548 2549 2550 2551 2552 2553 2554 2555 2556 2557 2558 2559 2560 2561 2562 2563 2564 2565 2566 2567 2568 2569 2570 2571 2572 2573 2574 2575 2576 2577 2578 2579 2580 2581 2582 2583 2584 2585 2586 2587 2588 2589 2590 2591 2592 2593 2594 2595 2596 2597 2598 2599 2600 2601 2602 2603 2604 2605 2606 2607 2608 2609 2610 2611 2612 2613 2614 2615 2616 2617 2618 2619 2620 2621 2622 2623 2624 2625 2626 2627 2628 2629 2630 2631 2632 2633 2634 2635 2636 2637 2638 2639 2640 2641 2642 2643 2644 2645 2646 2647 2648 2649 2650 2651 2652 2653 2654 2655 2656 2657 2658 2659 2660 2661 2662 2663 2664 2665 2666 2667 2668 2669 2670 2671 2672 2673 2674 2675 2676 2677 2678 2679 2680 2681 2682 2683 2684 2685 2686 2687 2688 2689 2690 2691 2692 2693 2694 2695 2696 2697 2698 2699 2700 2701 2702 2703 2704 2705 2706 2707 2708 2709 2710 2711 2712 2713 2714 2715 2716 2717 2718 2719 2720 2721 2722 2723 2724 2725 2726 2727 2728 2729 2730 2731 2732 2733 2734 2735 2736 2737 2738 2739 2740 2741 2742 2743 2744 2745 2746 2747 2748 2749 2750 2751 2752 2753 2754 2755 2756 2757 2758 2759 2760 2761 2762 2763 2764 2765 2766 2767 2768 2769 2770 2771 2772 2773 2774 2775 2776 2777 2778 2779 2780 2781 2782 2783 2784 2785 2786 2787 2788 2789 2790 2791 2792 2793 2794 2795 2796 2797 2798 2799 2800 2801 2802 2803 2804 2805 2806 2807 2808 2809 2810 2811 2812 2813 2814 2815 2816 2817 2818

[illegible]

Η μετακίνηση στην κρύπτη

Η μετακίνηση των αλεξιπτωτιστών στον Καθεδρικό Ναό των Αγίων Κυρίλλου και Μεθοδίου ξεκίνησε σταδιακά λίγες ημέρες μετά την επιχείρηση:

Ο πρώτος αλεξιπτωτιστής μπήκε στον ναό γύρω στις 28 ή 29 Μαΐου 1942. Οι υπόλοιποι συγκεντρώθηκαν εκεί τις αμέσως επόμενες ημέρες. Μέχρι τις αρχές Ιουνίου, και οι επτά αλεξιπτωτιστές (Gabčík, Kubiš, Valčík, Opálka, Švarc, Hrubý και Bublík) βρίσκονταν κρυμμένοι στην κρύπτη.

Αξιοσημείωτο είναι ότι ο Επίσκοπος Gorazd ενημερώθηκε επίσημα για την παρουσία τους στις 11 Ιουνίου 1942 (μετά τη σφαγή στο χωριό Λίντιτσε). Οι επτά ήρωες παρέμειναν στην κρύπτη συνολικά για περίπου τρεις εβδομάδες, μέχρι την τελευταία τους μάχη στις 18 Ιουνίου 1942.

Τότε, μετά από προδοσία, οι ναζιστικές δυνάμεις περικύκλωσαν τον ναό, οδηγώντας σε μια άνιση μάχη όπου οι αλεξιπτωτιστές πολέμησαν μέχρι τέλους μέσα στην κρύπτη, η οποία μέχρι σήμερα διατηρεί τα σημάδια από τις σφαίρες και τις προσπάθειες κατάκλυσης με νερό, αποτελώντας αιώνιο μνημείο της θυσίας των Τεσσάρων Νεομαρτύρων και των ηρώων της αντίστασης.

Μετά την ανακάλυψη, ο Gorazd ανέλαβε άμεση δράση για να προστατεύσει τους συνεργάτες του αποδεχόμενος οικειοθελώς την ευθύνη για την υπόθαλψη, γράφοντας επιστολές στις ναζιστικές αρχές. Αυτή η πράξη επισκοπικής αυτοθυσίας ενσάρκωσε την ορθόδοξη θεολογική παράδοση της θυσιαστικής αγάπης.

Μετά την ανακάλυψη της κρυψώνας, η ναζιστική μηχανή ασφαλείας εξαπέλυσε συστηματικά αντίποινα. Οι αρχικές συλλήψεις περιλάμβαναν τον πατέρα Čikl και τη σύζυγό του Marie, τον πρεσβύτερο Václav Ornest και την οικογένειά του, και τον πατέρα Petřek στις 18 Ιουνίου 1942. Ο Jan Sonnevend και η σύζυγός του Marie συνελήφθησαν στις 22 Ιουνίου 1942.

Ο Μητροπολίτης Σεραφείμ αρνήθηκε να εκδώσει οποιαδήποτε δήλωση καταδίκης του Επισκόπου Γοράζδου, παρά τις ναζιστικές πιέσεις. Οι ορθόδοξες εκκλησίες στη Μοραβία και τη Βοημία έκλεισαν και η λειτουργία της Εκκλησίας απαγορεύτηκε.

Οι δίκες

Η δίκη του Επισκόπου Gorazd και των άλλων ηγετών πραγματοποιήθηκε στις 3 Σεπτεμβρίου 1942 στο Παλάτι Petschka στην Πράγα. Η δίκη ήταν ουσιαστικά μια

προκαθορισμένη άσκηση ναζιστικής δικαιοσύνης και χρησιμοποιήθηκε για προπαγανδιστικούς σκοπούς. Η κατηγορία ήταν “υπόθαλψη των δολοφόνων του R. Heydrich”. Οι θανατικές καταδίκες όριζαν θάνατο με εκτελεστικό απόσπασμα και δήμευση περιουσίας.

Ο Άγιος Νεομάρτυς Επίσκοπος Γοράσδος ο υπό των Ναζί εκτελεσθείς

5.3 Οι Εκτελέσεις και το Μαρτύριο

Οι εκτελέσεις προχώρησαν με ζοφερή αποτελεσματικότητα στο σκοπευτήριο Kobyliska. Ο Επίσκοπος Gorazd, ο Jan Sonnevend και ο πατήρ Václav Číkl εκτελέστηκαν στις 4 Σεπτεμβρίου 1942 στις

2:35 μ.μ.. Ο πατήρ Vladimir Petřek εκτελέστηκε την επόμενη ημέρα, 5 Σεπτεμβρίου 1942, το μεσημέρι. Ο Petřek αρνήθηκε μέχρι τέλους να καταθέσει εναντίον συναδέλφων του. Τα σώματα των μαρτύρων οδηγήθηκαν στο κρεματόριο Strasnice για να εξαφανιστεί κάθε ίχνος τους.

Τα αντίποινα επεκτάθηκαν στις οικογένειες των μαρτύρων. Η Marie Sonnevendová και η κόρη τους Ludmila Ryšáná εκτελέστηκαν στο στρατόπεδο Μαουτχάουζεν

στις 24 Οκτωβρίου 1942. Οι γονείς και τα αδέρφια του πατρός Petřek έχασαν επίσης τη ζωή τους σε στρατόπεδα συγκέντρωσης. Δεκάδες άλλα μέλη οικογενειών που βοήθησαν τους αλεξιπτωτιστές, όπως η οικογένεια Fafek, εκτελέστηκαν επίσης.

Διεθνής απήχηση

Ο σημαντικότερος πολιτικός αντίκτυπος ήταν ότι η δολοφονία του Χάιντριχ έπεισε τη Μεγάλη Βρετανία και τη Γαλλία να αποσύρουν την υπογραφή τους από τη Συμφωνία του Μονάχου (1938). Η πράξη αυτή σήμαινε ότι οι Σύμμαχοι αναγνώριζαν πλέον επίσημα την Τσεχοσλοβακία ως κυρίαρχο κράτος στα προπολεμικά του σύνορα, διασφαλίζοντας την εδαφική της ακεραιότητα μετά το τέλος του πολέμου.

Η βαρβαρότητα των ναζιστικών αντιποίνων, ιδιαίτερα η ολοκληρωτική καταστροφή του χωριού Λίντιτσε, προκάλεσε ένα κύμα οργής σε όλο τον κόσμο: Πόλεις στο Μεξικό, τη Βραζιλία και τις ΗΠΑ μετονομάστηκαν σε “Lidice” σε ένδειξη αλληλεγγύης. Επιπλέον, Οι Σύμμαχοι χρησιμοποίησαν τη θυσία του χωριού και της Ορθόδοξης Εκκλησίας της Πράγας για να αναδείξουν το απάνθρωπο πρόσωπο του ναζισμού, ενισχύοντας τη διεθνή υποστήριξη προς τα κινήματα αντίστασης.

Η Εκκλησία ως Παγκόσμιο Σύμβολο Αντίστασης

Η εμπλοκή της Ορθόδοξης Εκκλησίας στην Πράγα προσέδωσε στην επιχείρηση μια ηθική και θρησκευτική διάσταση που ξεπέρασε τα σύνορα της χώρας. Η θυσία του Επισκόπου Gorazd και των συνεργατών του αναγνωρίστηκε διεθνώς από άλλες Ορθόδοξες Εκκλησίες (όπως της Σερβίας), μετατρέποντάς τους σε σύμβολα του χριστιανικού αγώνα ενάντια στον ολοκληρωτισμό. Η αγιοκατάταξή τους αργότερα επισημοποίησε αυτή τη διεθνή πνευματική απήχηση.

Η διεθνής απήχηση της Επιχείρησης Anthropoid ήταν καθοριστική, καθώς μετέτρεψε την Τσεχοσλοβακία από ένα “ξεχασμένο” θύμα της Συμφωνίας του Μονάχου σε έναν ισότιμο και ηρωικό σύμμαχο των Δυνάμεων της Ελευθερίας. Η θυσία των αλεξιπτωτιστών και των στελεχών της Ορθόδοξης Εκκλησίας στην κρύπτη του ναού της Πράγας δεν συγκλόνισε μόνο την τοπική κοινωνία, αλλά προκάλεσε την παγκόσμια καταδίκη της ναζιστικής θηριωδίας, οδηγώντας σε διπλωματικές νίκες που εξασφάλισαν το μέλλον του τσεχοσλοβακικού κράτους και ανέδειξαν τους Νεομάρτυρες σε διεθνή πρότυπα ηθικής αντίστασης.

(συνεχίζεται...)

ΠΗΓΗ: [ΠΕΜΠΤΟΥΣΙΑ](#)